

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXX, broj 3

23. siječnja 2020.

cijena 200 Ft

Prvi gradišćanski Hrvatski bal s koljnofskom mladinom i obaveznim pršutom za licitiranje

FOTO: TIMEA HORVAT

11. stranica

„Odličje za narodnosti“

3 stranica

Uknjiženi Josip Gujaš-Đuretin
u mađarskom zavičaju 4. – 5. stranica

Četiri budimpeštanske javne tribine
ujedno 10. stranica

Generacijski kod

Znate li tko je influencer? Ili meme? Neki znaju, ali neki to prvi put čuju. Nismo suglasni u svim bitnijim pitanjima. Drugačije razmišljamo o klimatskoj krizi, demokraciji, obitelji pa čak i o ljubavi. Sažeto rečeno, o svijetu oko nas. Umirovljenici mrmljaju, sredovječni na Fejsbuku sole pamet, dok tinejdžeri na memeovima kolutaju očima. Šest naraštaja živi zajedno na ovome planetu. Hoće li ikada biti mira između njih? Tijekom proteklih stoljeća u životu pojedinih naraštaja gotovo pa i nije postojala razlika, ili je ona bila samo minimalna. No u posljednjih pedeset ili šezdeset godina munjevitom brzinom gotovo se sve promijenilo oko nas. Tako i očekivani životni vijek, sastav društva i obitelji, raspodjela posla na radnome mjestu, ili komunikacija. Ne govoreći o načelu poštovanja, pojmu čekanja ili opterećenosti uma. Vrijedilo bi i o tome pomalo razmišljati jer smo svjesni toga da više nije ono što je bilo, i to vodi do napetosti, netrpeljivosti među pojedinim naraštajima. Čitam kako znanstvenici, generacijski istraživači sve narečeno objašnjavaju s „boomer ili zoomer“ pojavom. To jest egocentričnim, samoživim razmišljanjem naraštaja, i to zbog manjkavosti međusobnog, međugeneracijskog poznavanja, ujedno i razmišljanjem da je za svaki problem današnjice kriv prethodni ili drugi naraštaj. Ali i među znanstvenicima razilazi se mišljenje o pitanju naraštaja. Neki tvrde da nema „Z“ ili „Y“ generacije, i da znatno dublje razmišljanje iziskuje to pitanje jer nijedan naraštaj nije „persona“, „osoba“. Ne postoji „kod“, „ključ“ ili „šifra“ koji vrijedi za svaku generaciju. Nasuprot, postoje trendovi i tendencije koje povezuju pokoji naraštaj. Njih uočava i društvo te ih polako usvaja. Može li se tvrditi da su svi mladi digitalni ovisnici, kada svaki drugi umirovljenik u Mađarskoj više sati dnevno provodi na internetu. Ili da su mladi neuljudni, dovoljno im je izaći na ulicu i uočiti kako se odnose „odrasli“ jedan prema drugom, primjerice tijekom vožnje ili na javnim prometnim sredstvima. Tražimo li sebe, svoje djetinjstvo, mladost u njihovu životu? Što je to ljestvica vrijednosti, koja se jednako toliko mijenja kao i mi. Razumijevanje, samoprovjera i samosvijest. Najvažnije su vještine zajedničke nam budućnosti.

Kristina

Glasnikov tjedan

Mnoge mi misli padaju na pamet na marginama natjecanja u kazivanju stihova, i drugih natjecanja pa i ona kada se stihovi kazuju na hrvatskom jeziku. Kada čovjek ima priliku slušati kazivanje stihova učenika koji u pet sati tjedno pohađa nastavu hrvatskoga jezika i književnosti i učenika koji pohađa dvojezičnu mađarsko-hrvatsku školu, jednojezične hrvatske škole nema u Mađarskoj, premda zakonom imamo pravo na nju, kadšto se duboko zamisli. Jer onaj učenik iz predmetne nastave često je u školi u kojoj tek njegova nastavnica hrvatskoga jezika i književnosti i jedno ili dvoje njezinih kolega znaju i govore hrvatski jezik, a učenik iz dvojezičnoga programa u školi gdje je nekim školama 90 % nastavničkog zbora zna i govori hrvatski jezik, i gdje je bi komunikacija izvan sata trebala biti barem dvojezična. Od siječnja su se značajno povisili takozvani „narodnosni dodaci“ pedagogima koji u nastavi koriste u našem slučaju hrvatski jezik. I do sada su bili stimulirani pedagogi za isto a nekima uz narodnosni dodatak, zajamčen je i jezični dodatak. Učenik u „dvojezičnim“ školama uz hrvatski jezik i književnost, na hrvatskom uči i odgovara i zemljopis i povijest i još bar jedan predmet, na satima nekih predmeta, tako se

čuje usvaja termine na hrvatskom jeziku iz tih predmeta ... I onda se pozivaju roditelji i djeca na opis u spomenute ustanove isključivo pozivima i oglasima na mađarskom jeziku. Da ti pamet stane! Što će na to reći svjestan pripadnik naše zajednice koji je svoje dijete naučio hrvatskom jeziku? Što će reći kada u dvojezičnom programu kako bi dijete reklo pjesmu, nju mu i njeno značenje treba najprije prevesti na mađarski jezik da bi razumjelo što kazuje. Ne uči se jezik na taj način. I što će reći kada onaj iz predmetne nastave naglašava bolje od učenika petog ili šestog razreda iz dvojezičnoga programa. A onda polako dolazimo i do lijepog čitanja. Za lijepo čitanje potrebno je mnogo toga. Nabrojimo tek nekoliko stvari, poznavanje i razumijevanje teksta, dikcija i dobar organ... Katkad, i to nerijetko lijepo je čitanje puno zahtjevniji zadatak, pogotovo ako ste tekst dobili deset minuta prije čitanja nego što je kazivanje stihova napamet. Pa onda i hrvatske škole pohađaju učenici sa svih strana svijeta. To što moja sestra govori dijalekt savršeno ili neki od hrvatskih govora, još ne znači da će naglaskom iz njegova sustava na natjecanju u kazivanju stihova na hrvatskom jeziku i kazujući pjesmu hrvatskoga pjesnika na standardnom jeziku, pobijediti ako je njezin naglasak daleko od pravilnoga naglaska u hrvatskom jeziku. Zato ide u školu da kod kazivanja stihova i ocjene njezina kazivanja nauči i riječi i značenje, i ima pravilan naglasak, dužinu, ritam i intonaciju hrvatskoga jezika. To je prvi korak. Za učitelja i učenika.

Branka Pavić Blažetin

„Zato ide u školu da kod kazivanja stihova i ocjene njezina kazivanja nauči i riječi i značenje, i ima pravilan naglasak, dužinu, ritam i intonaciju hrvatskoga jezika. To je prvi korak. Za učitelja i učenika.“

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Svečano uručeno „Odličje za narodnosti“ u 2019. godini

U Lovačkoj dvorani Mađarskoga parlamenta 17. prosinca 2019. svečano je uručeno „Odličje za narodnosti“, koje je ovom prilikom dodijeljeno za dvanaest narodnosnih osoba i jedno narodnosno društvo. Među inima, na prijedlog Hrvatske državne samouprave, i hrvatskoj novinarki i urednici Pečuškoga radija Milici Klaić Tarađija. Ovo visoko priznanje dodjeljuje se onom pojedincu ili organizaciji koja se istaknula svojim uzoritim djelovanjem u korist pokoje od 13 narodnosti u Mađarskoj. Nagradu, u društvu državnoga tajnika za vjerska pitanja i narodnosne odnose pri Uredu premijera Miklósa Soltésza, uručio je zamjenik premijera Mađarske, ministar bez lisnice za nacionalnu politiku, vjerska i narodnosna pitanja Zsolt Semjén. Na svečanosti su bili i savjetnica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj Maja Rosenzweig Bajić, glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga te HDS-ov predsjednik Ivan Gugan. U kulturnom programu sudjelovao je ansambl Vujičić, nositelj Kossuthove nagrade, i pečuški Plesni ansambl Fünfkirchen – Leőwey.

Nositelji Odličja za manjine u društvu visokih dužnosnika Mađarske

Dvadeset i peti put je uručeno „Odličje za narodnosti“, koje se dodjeljuje kao priznanje osobama, udrugama, društvima i narodnosnim samoupravama za uzornu djelatnost na polju narodnosnoga društvenog života, obrazovanja, kulture, vjerskog života, znanosti, javnog priopćavanja i gospodarskog samoorganiziranja. Mađarska je vlada 21. rujna 1995. godine 18. prosinac proglasila Danom manjina i tada je i utemeljeno „Odličje za manjine“. Dana 16. travnja 2012. godine Mađarski je parlament taj dan preimenovao u Narodnosni dan, a jednako tako i nagradu u „Odličje za narodnosti“. Nakon intoniranja mađarske himne nazočnima, predstavnicima pojedinih diplomatskih misija u Mađarskoj, visokim dužnosnicima mađarskoga političkog i društvenog života, glasnogovornicima narodnosti u Mađarskom parlamentu i predsjednicima narodnosnih državnih samouprava, te ne u posljednjem redu odlikovanima, obratio se zamjenik premijera Mađarske Zsolt Semjén. Naglasio je: 'Svaki je narod jedinstvena i neponovljiva vrijednost', i smatra da narodnostima nije tek pravo, nego i poslanstvo raditi na svom opstanku. Istaknuo je kako svakom narodu i narodnosti misija je očuvanje nasljeđa predaka, a također i njegovo unapređenje i obogaćivanje. I tako narodnosti

Dio nazočnih

u Mađarskoj jednako tako obogaćuju kulturu države u kojoj žive, a jednako tako i kulturu svoje matične domovine. Dodao je da Mađarskoj državi zadaća je osigurati narodnostima izvore za očuvanje i unapređenje toga narodnosnog blaga. Podvukao je da je mađarska vlada od 2010. godine upetostručila iznos potpore za narodnosti, a također se povećao i broj onih koji su se izjasnili pripadnikom pokoje narodnosti u Mađarskoj, '6,5 posto mađarskoga društva čine narodnosti'. Naglasio je da iza svake povećane novčane stavke stoje točno određeni i stvarni narodnosni zahtjevi.

Nakon toga je uslijedio svečani čin, tj. urudžba „Odličja za narodnosti“, koje je po nalogu premijera Mađarske Viktora Orbána, u društvu državnoga tajnika Miklósa Soltésza, predao zamjenik premijera Mađarske Zsolt Semjén. Godine 2019. ovo visoko priznanje dodijeljeno je za dvanaest narodnosnih osoba i jedno narodnosno društvo, među inima i hrvatskoj novinarki i urednici Pečuškoga radija Milici Klaić Tarađija. Kako se u obrazloženju navodi, nakon diplome hrvatskosrpskoga jezika i književnosti kratko radi kao nastavnica, potom u narodnosnom uredništvu Pečuškoga radija kao novinarka – urednica. U sklopu društvenoga rada osnivačica je ili voditeljica više društava, klubova, zborova, te je radila i u mjesnoj (kukinjskoj) Hrvatskoj samoupravi. Ipak je najponosnija na utemeljenje hrvatskoga katoličkog časopisa „Zornica“. Do umirovljenja djelatnica je Pastoralnog vikarijata Pečuške biskupije, gdje je radila za pitanja hrvatskih vjernika.

Nadovežući se na prigodni govor zamjenika premijera Mađarske Zsolta Semjéna, državni je tajnik Miklós Soltész rekao koliko je sretan za povećanje narodnosne potpore i što se u sve većem broju ljudi u Mađarskoj izjašnjavaju pripadnicima neke narodnosti. 'Što mogu bez straha', na što nas je upućivao i papa sv. Ivan Pavao II., koji je rekao: „Ne bojte se!“. Državni tajnik Soltész smatra da se na taj primjer mogu ugledati i čelnici drugih naroda srednje i istočne Europe. O bilo kojoj zemlji da je riječ, narodnosti nisu neprijatelji, štoviše one unapređuju i obogaćuju danu državu. „Vjerujem, ako jedna zemlja, narod razmišlja o dugotrajnom unapređenju narodnosti, tako će i on biti jačim i bogatijim. Stoga nema drugoga puta, treba podupirati i pomoći narodnostima. Često potičemo i predstavnike zemalja neka prenose ovu poruku svojoj državi i vladi.“, dodao je državni tajnik Miklós Soltész. Svečanost su svojim nastupom obogatili Ansambl „Vujičić“, nositelj Kossuthove nagrade, i pečuški Plesni ansambl Fünfkirchen – Leőwey.

Čestitamo dobitnici Odličja za narodnosti Milici Klaić Tarađija, te joj želimo mnogo zdravlja i osobnoga zadovoljstva u radu!

Kristina Goher

Uknjiženi Josip Gujaš-Đuretin u mađarskom zavičaju

FOTO: MILJENKO BREZAK

U Pečuhu u Znanstvenom zavodu Hrvata u Mađarskoj

Tri prosinačka dana, od 10. do 12. prosinca 2019., s knjigom *Mene su ljepote ostavile*, s namjerom da je predstavimo u njegovoj rodnoj Mađarskoj, mala ekipa iz Hrvatske posjetila je pjesnikove rodne Martince (mađ. Felsőszentmárton), Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Đuretin“, te u Pečuhu Katedru za hrvatsku književnost i jezik na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Pečuhu i Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, koji je posjet odlično organiziran.

Obišli smo i Hrvatsku školu Miroslav Krleža, koju polazi više od stotinu predškolske djece te oko 400 osnovaca i gimnazijalaca. Oplemenjeni susretom, nadamo se da su iza nas tamošnjoj hrvatskoj zajednici ostale također korisne spoznaje te dobre i inspirativne knjige.

Ponajprije *Ljepote su me ostavile*, dosad je najsveobuhvatniji rad posvećen Gujašu-Đuretinu, s opširnim uvodom i dosad neobjavljenim njegovim pjesmama iz obiteljske ostavštine. O knjizi i

Predstavljanje u Hrvatskome kulturnom i sportskom centru „Josip Gujaš Đuretin“ u Martincima

FOTO: MILJENKO BREZAK

U Martincima u Hrvatskome kulturnom i sportskom centru „Josip Gujaš Đuretin“

pjesniku, povjesničaru, Hrvatu iz Mađarske, iz Hrvatske govorili smo priređivač Đuro Vidmarović, recenzentice jezikoslovka i dijalektologinja s Hrvatskih studija prof. dr. sc. Sanja Vulić i ja, ujedno i u ime izdavača Acumena.

Osim posvećene publike te predstavnika Hrvatske samouprave i pečuskog Konzulata Republike Hrvatske, i u Martincima, gdje smo vijencima ovjenčali pjesnikovu bistu, i u Pečuhu, u ime domaćina govorili su prof. dr. sc. emeritus Ernest Barić te njegov nasljednik, ujedno ravnatelj i fakultetske Katedre i Zavoda, znanstvenik i književnik prof. dr. sc. Stjepan Blažetin.

Duro Vidmarović na pečuškom predstavljanju

Prije dva mađarska, knjiga monografija Mene su ljepote ostavile, objavljena uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Hrvatske matice iseljenika imala je i tri vrlo uspješna predstavljanja u Hrvatskoj: u Đakovu, Zagrebu i Sisku.

Nadamo se da će to pridonijeti ubaštinjavanju i revalorizaciji djela pjesnika koji se teško bolestan sam otpravio s ovoga svijeta 1976. kao samo četrdesetogodišnjak.

Preostaje nam samo razmišljanje kakva bi, kako unutar hrvatske tako i unutar mađarske književnosti, bila percepcija njegova djela, tada razmjerno malo poznatoga i svakako izvan tadašnjih propisanih kanona. Možda bi, kako se sluti, bio razlogom da nije bio odijeljen željeznom zavjesom te za života samo jednom u Hrvatskoj. Zasiurno je prerastao okvire regionalnosti, i Podravine i Mađarske i regije, u koje su ga pokušali sabiti, jer njegovo je djelo univerzalno i vrlo zanimljivo.

Osim o estetici, čiji utjecaj nalaze u francuskoj filozofiji i književnosti, bit će zanimljiva potencijalna istraživanja, uz drugo, o pjesnikovu jeziku, koji je u knjizi namjerno ostavljen u izvornom obliku, često ekavica, ali dvojbena preteže li to utjecaj tada službeno proklamiranoga srpsko-hrvatskoga ili staroga oblika podravskoga (slavonskoga) štokavice.

Božica Brkan

Potpisan Program hrvatsko-mađarske kulturne suradnje do 2022. godine

Kako donosi Hina Program hrvatsko-mađarske kulturne suradnje za razdoblje od 2019. do 2022., potpisan je 9. prosinca 2019. godine u Ministarstvu kulture, obuhvaća sva područja kulture, baštine, posebice brigu o manjinama, a tijekom hrvatskoga predsjedanja Vijećem EU-a održat će se u Budimpešti i velika izložba slikara Miroslava Kraljevića.

Potpisnici programa: hrvatska ministrica kulture Nina Obuljen Koržinek i mađarski ministar ljudskih resursa Miklós Kásler, u čijem je djelokrugu i područje kulture, izrazili su zadovoljstvo sadržajem potpisanoga programa koji je, istaknula je ministrica Obuljen Koržinek, postignuće dobrih i poticajnih pregovora.

Sveobuhvatan program kulturne suradnje, posebna briga o manjinama

Pošto je program suradnje potpisan, ministrica Obuljen Koržinek izjavila je novinarima da taj programa obuhvaća posve sva područja kulture, baštine, a posebice brigu o manjinama.

Zahvalila je mađarskom kolegi na dobrim i poticajnim pregovorima, te najavila da će se tijekom sljedeće godine za hrvatskoga predsjedanja Vijećem Europske unije (EU) ostvariti neki vrlo konkretni programi u Mađarskoj, kao što je izložba Miro-

slava Kraljevića u Mađarskome nacionalnom muzeju u Budimpešti.

Ministrica je spomenula i veliki projekt što ga zajednički organiziraju mađarska i hrvatska strana po uzoru na izložbu Zagreb – Beč, a riječ je o izložbi Zagreb – Budimpešta što će, istaknula je, biti središnji događaj hrvatskoga predsjedanja Vijećem EU-a, a s hrvatske je strane pokretač i organizator toga projekta Galerija Klovićevi dvori.

Najavila je da će u Mađarskoj više puta gostovati Hrvatsko narodno kazalište (HNK) iz Zagreba i Ansambl Lado.

Obuljen Koržinek istaknula je i izvrsnu suradnju na zaštiti i promicanju kulturnih programa nacionalnih manjina u Hrvatskoj i Mađarskoj, te izrazila veliku zahvalnost zbog pomoći koju je mađarska strana pružila Hrvatskom kazalištu u Pečuahu. Ministrica kulture sigurna je da će se postojeća dobra suradnja u idućim godinama još potvrditi i snažiti.

Hrvatsko-mađarske kulturne veze vrlo dinamične

Ministar Kásler zahvalio je hrvatskoj kolegici što ga je pozvala i potvrdio da su, nakon pregovora, uspjeli dogovoriti i potpisati ovaj program suradnje, te zaključiti da su hrvatsko-mađarske kulturne veze u posljednje vrijeme vrlo dinamične na svim područjima kulture, bilo da je riječ o izvedbenim umjetnostima i djelatnostima, obrazovanju, baštini ili o nacionalnim manjinama.

Potpisani je sporazum zapravo proširio područja djelovanja i kulturne suradnje, ocijenio je mađarski ministar koji vjeruje da će tijekom predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem EU-a, biti još više mogućnosti za zajednička događanja.

Spomenuo je i dogovor o zajedničkoj arheološkoj strategiji koja će, uz pomoć najsuvremenijih metoda istraživanja, kao što je arheogenetika, omogućiti daljnji razvoj i na području prirodnih znanosti.

Ministar je izrazio zadovoljstvo što je danas uspio porazgovarati i s ministrom uprave Ivanom Malenicom o stanju javne uprave u Hrvatskoj i Mađarskoj.

-mcc-

Povodom Dana mađarske znanosti

Znanstveni skup i metodičko usavršavanje u Baji

Od 20. do 23. studenog 2019. u Baji je održan znanstveni skup i metodičko usavršavanje.

U povodu Dana mađarske znanosti, 20. studenoga na Visokoj školi Józsefa Eötvösa u Baji održan je već redoviti međunarodni znanstveni skup, ove godine na temu „Čuvanje vrijednosti i stvaranje znanosti“. Prijepodne su plenarna predavanja održali prof. dr. János Majdán, rector emeritus, „Rákóczi jev oslobodilački rat – pokušaj stvaranja samostalne mađarske države“ i Zita N. Kovács „Tradicijska, mit, kult. Uspomena Rákóczi u Baji“. U popodnevnom je satima rad nastavljen u sekcijama, kao i svake godine, i u posebnoj hrvatskoj

sekciji kojoj je predsjedavala dr. Marija Kanižai. Svoja su izlaganja održali profesori s Učiteljskog fakulteta u Čakovcu i Osijeku. Kako nam uz ostalo reče lektorica Morana Plavac, bilo je zanimljivo i korisno druženje studenata, kolega i gostujućih predavača koji su sa sudionicima podijelili postignuća svojih znanstvenih istraživanja. „Analiza romana Posljednje putovanje u Beč Irene Vrkljan“ Morane Plavac, „Pohvala suvremenika u bajske prigodnicama Ota Šiakovića“ Anice Bilić, „Odstupanja od jezičnoga standarda u informativnim emisijama slavonskih televizija“ Dubravke Smajić i Marine Šokić – samo su neka od deset vrlo zanimljivih izlaganja.

Kako nam reče lektorica Morana Plavac, su-tradan je započelo trodnevno metodičko usavršavanje iz prirode i društva za hrvatske učitelje i odgojitelje u organizaciji Instituta za narodnosne i strane jezike, odnosno Hrvatskog odjela. Predavači su bili Edita Borić, profesorica učiteljskog fakulteta u Osijeku, te njezina asistentica Marta Zečević, koje su održale usavršavanje s naglaskom na praksu, što znači da su odgojitelji i učitelji sve ono što su čuli mogu odmah primijeniti u razredu. Dvadesetak odgojitelja i učitelja odazvalo se iz raznih krajeva Mađarske. Uza zanimljiva predavanja cijeli su dan bili uronjeni u hrvatski jezik, u stručni jezik prirode i društva, a mogli su i pitati, tražiti, istraživati. Oni su se djelatno uključili u usavršavanje, a povratne informacije govore da im je bilo vrlo korisno, te su izrazili želju za novim, sličnim susretima. S. B.

DUŠNOK

Od 22. do 25. siječnja priredit će se Tradicijsko racko prelo koje se organizira od 2006. godine. Glavni su ciljevi priredbe oživljavanje, predstavljanje i njegovanje dušnočkih običaja uz hrvatske i mađarske sadržaje, a uza sudjelovanje kulturnih društava. To je ujedno i prigoda za okupljanje Dušnočana i njihovih gostiju, te jačanje mjesnih zajednica, crpeći iz kulturne baštine, graditi budućnost. Svake večeri uz program nude se pučka jela, pića i grickalice. Prvog dana, 22. siječnja, dan je posvećen djeci, drugi dan, 23. siječnja, za susjede, treći dan, 24. siječnja, bit će Dan rackih Hrvata, a posljednji dan, 25. siječnja, Mađarski dan. Sukladno tome priređuju se brojni kulturni i zabavni sadržaji. U okviru Hrvatskoga dana, 24. siječnja, s početkom u 18 sati predstaviti će se veleposlanici kulture dušnočkih Hrvata. Tema je večeri Dušnočka racka svadba. U programu sudjeluju Hrvatski dječji zbor „Dušenici“, Pjevački zbor „Pravi biser“, izlaganje Estere Tomaško o dušnočkome rackom svatovcu, „Srednji i Mali biseri“ s dječjim igrama, te KUD „Biser“ koji će prikazati dušnočki svatovac. Nakon programa goste će zabavljati domaći Orkestar „Zabavna industrija“.

VI. Dan kulture bošnjačkih Hrvata u Udvaru

U organizaciji Hrvatske narodnosne samouprave sela Udvara, 29. prosinca 2019. u mjesnom domu kulture priređen je VI. Dan kulture bošnjačkih Hrvata u Udvaru.

S Hrvatskim kalendarom u ruci

Nazočne je pozdravila Marta Rónai Barić, predsjednica udvarske Hrvatske samouprave, među njima i konzula savjetnika Nevena Marčića, predsjednika Skupštine Hrvatske državne samouprave Ivana Gugana te načelnika sela Udvara Artura Ždrala... Ona je u ime zastupnika Samouprave, koju uz nju čine zastupnici Perica Balaž i Ivana Božanović, predavši ovoga puta zastavu mlađima, zahvalila dosadašnjem članu samouprave Miši Božanoviću koji je otpočetak, od utemeljenja prve hrvatske samouprave u Udvaru djelatno pomagao njezin rad i u više ciklusa bio zastupnik udvarske Hrvatske samouprave. Pozvala ga je da i nadalje podržava rad samouprave i da pomaže kao što je to činio i do sada. Iskoristila je priliku i uručila mu kitu cvijeća za njegovu majku koja je tih dana slavila devedeset i prvi rođendan.

U sklopu programa nastupila su djeca, sudionici ljetnog tabora hrvatskoga jezika i kulture, koji se održava u organizaciji mjesne Hrvatske samouprave u srpnju, koji su obučeni u narodne nošnje, prikazali dio plesnoga repertoara koji su naučili u kampu. Urednica Hrvatskog kalendara 2020 Branka Pavić Blažetin predstavila je nazočnima godišnjak Hrvata u Mađarskoj koji je izašao u Croaticinoj nakladi u dvije tisuće primjeraka. Između ostaloga reče: „U 2020. godini obilježavamo nekoliko važnih obljetnica... Sjetili smo se njih na stranicama ovogodišnjega Hr-

vatskoga kalendara 2020. Nastojali smo biti i informativni, ukazati na političke čimbenike koji će uveliko određivati hrvatsku sudbinu u Mađarskoj u nastupajućih pet godina... Priloženim naslovima potaknuti sve one koji ih budu čitali na daljnja promišljanja.“

Zanimljivo je predavanje održao dr. sc. Stjepan Blažetin pod nazivom „Kultura pamćenja kroz kalendarsko štivo“. On se posebno osvrnuo na narodne priče iz baštine udvarskih Hrvata.

U drugom dijelu folklorno-kulturnog programa nastupili su Pjevački zbor „August Šenoa“ i salantski KUD „Marica“. Prvi s prigodnim božićnim pjesmama, odnosno članovi KUD-a Marica a scenskim prikazom Badnje večeri.

Slijedilo je druženje, a potom bal do ranih sati. Za balsko je raspoloženje bio zadužen Orkestar Juice. Ulaz na sva događanja bio je slobodan!

Zahvala dugogodišnjem zastupniku udvarske Hrvatske samouprave Miši Božanoviću

Mali folkloraji

Dr. sc. Stjepan Blažetin održao je predavanje naslova „Kultura pamćenja kroz kalendarsko štivo“.

Program se ostvario s potporom: Croatice, neprofitnog poduzeća za kulturu, izdavačku i informativnu djelatnost, Ministarstva ljudskih resursa, Fonda „Gábor Bethlen“.

Napomenimo da je u prijepodnevnim satima služena sveta misa prigodom obilježavanja 20. obljetnice posvete udvarske crkve. Misu je predvodio umirovljeni pečuški biskup Mihály Mayer, a pjevao Ženski pjevački zbor „August Šenoa“.

Branka Pavić Blažetin

Andreas Novosel (1948. – 2020.)

Zbogom, Andi!

Gor ne znam dan, kad smo se zadnji put strefili, i je li to bilo kod nas, ali uprav u Prisiki na Danu lepnja i renovice. I to ne bi znala točno reći, kad si mi zadnju poruku poslao u mejlu i najavio, kud-kamo i kad putuješ, s kojega avanturističnoga izleta, ujedno i djela si zašao domom. Samo to znam da je jur dugo bila sumljiva tvoja tišina, da jur zdavno nisi nogom mirio petrovski prag. Znaš da su mi se začeli faliti i ti naši tradicionalni razgovori uz kavu, ali uz kupicu vina? Zato danas me je tuga preobladala. Gorčina me stisnula zavolj Tebe. Tako su rekli, a i ORF-ova stranica je nek tako sirovo nazvistišla da je dugoljetni slobodni suradnik Hrvatske emisije austrijske televizije ORF-a 7. januara ov svit napustio, u 72. ljetu svojega žitka, u teškom betegu. Naš, moj prijatelj, reporter, novinar i pjesnik, ranjen i čutljiv u duši, kako mi svi pisci, ki svoje tajne nosimo i vlačemo prik vrimenskih dolin, tako u sanji kot i u javi. Moje Petrovo Selo Te je svenek rado čekalo, imao si svoj krug ljudi, tovarušev, kolegarov i poznanikov, štao si i svoja pjesnička djela iz „Pohote“, ovde kod nas, na književni večeri.

Bio si spolom jedan od rijetkih s onkraj granic, ki se je s istinskim, znatiželjnim srcem i razumom obrnuo prema nam Gradišćanskim Hrvatima u Ugarskoj. Fanatično si ljubio rič hrvatsku, pojerbanu u Novoj Gori. Skupa su nas trafil gubitki na vridnosti, skupa su nas pogodili nepravičnosti. I znaj da mi je ovo sve, sad teško, neizmerno teško napisati. I tako je nestvarno sa slovami oblikovati da si Ti jur na pokoju i da s Tobom skupa je zaspala i novoselska Hrvatska...

Zbogom, moj prijatelj, zbogom, Andi, računaj na nas!

Timea Horvat

Hodočasnici Donje Voće i okolice u južnom Gradišću

Na poziv donjovoćanskoga dušobrižnika Marka Zadravca, 11. januara, u subotu, s područja fare Donje Voće, Natkrižovljana s farnikom Mariom Filipovićem, Maruševca, Varaždina i Podturna 65 hodočasnika je doputovalo u južno Gradišće. Cilj je bio da pohodu rodno mjesto sv. Martina, da se malo upoznaju sa znamenitosti Sambotela i da posvećuju vridne trenutke tom prijateljstvu koje je jur ljeta dugo veže s Nardarci. U sambotelskoj katedrali putnike je dočekala načelnica Narde, Kristina Glavanić ka je detaljno predstavila i sam grad i katedralu polag Biškupske palače. Za kratkom šetnjom na Glavnom trgu, gosti su se uputili prema Nardi, kade je je dočekalo veselo mnoštvo domaćinova s jačkom i objedom, a druženje je duralo sve do prve škurine, kad su prijatelji morali zbogomdati. Kako nam je rekao donjovoćanski duhovnik Marko Zadravec, sprijateljjevanje se nastavlja slijedeći misec s putovanjem u Budimpeštu, a Nardarci su pozvani na kiritof sv. Ivana Krstitelja u juniju i u Donju Voću, a i na posjet naselju Natkrižovljan.

Tiho

Trenutak za pjesmu

**ne borim se za smrtni spis
na materinskom jeziku**

**borim se protiv straha
ki mi stiše grlo
kad kanim govorit
na tom
jeziku u hladnom
mi svitu**

**gloge u ke sam porinut
ne ćutim tako kotno mrzli
vjetar
ki mi puše kroz
kožu
kad mi se usta
otvoru**

**gusinja koža i drivenost grla
tako se ganem i hodam
driveno, dignutom glavom
ravno hodam i mirnimi oči gledam
trnje i pute
i dišem
moj žitak**

Andi Novosel

Harkanjsko druženje uz blagdan Sveta tri kralja

Skupni zbor članova hrvatskih pjevačkih zborova u Baranji

U organizaciji Hrvatske samouprave grada Harkanja i tamošnjega Mješovitog pjevačkog zbora harkanjskih Hrvata, u mjesnoj Rimokatoličkoj crkvi, na blagdan Sveta tri kralja (Bogojavljenje) održana je sveta misa na hrvatskom jeziku i koncert crkvenih pjesama. Kako kaže dopredsjednica tamošnje Hrvatske samouprave Đurđa Gešić, koja je zajedno s predsjednicom Žužom Gregeš i zastupnikom Mišom Kovačevićem pozdravila i dočekala brojne goste i vjernike, ova se priredba, proslava Sveta tri kralja s misom na hrvatskom jeziku i koncertom

Vladimir Škrinjarić i Ladislav Ronta

nabožnih pjesama održava jedino u Harkanju. Kada je ona pokrenuta prije petnaestak godina, naišli su na potporu mjesnog župnika Ladislava Ronte koji i inače održava svakoga zadnjeg petka u mjesecu redovite mise na hrvatskom jeziku uza

sudjelovanje i pjesmu Mješovitoga zbora harkanjskih Hrvata.

Svetu misu uz domaćeg župnika, dekana Ladislava Rontu, služio je župnik iz Podravske Moslavine Vladimir Škrinjarić, župnik Župe Blažene Djevice Marije, a pjevao zbor iz toga naselja. Župnik Škrinjarić njeguje prijateljstvo sa župnikom Rontom već više od tri desetljeća i spreman je misiti na hrvatskom jeziku ako to od njega traže Hrvati u Mađarskoj, bilo kada. Pokazao je to već bezbroj puta u mnogim prilikama. Nakon mise održan je koncert božićnih pjesama u izvedbi zbora iz Podravske Moslavine i prigodnoga zbora sastavljenog od članova hrvatskih zborova iz Baranjske županije. Ovaj potonji uvijek je Aleksandra Čeliković Cvidrak, uz potporu Udruge baranjskih Hrvata.

Nakon mise druženje sudionika misnoga slavlja nastavilo se oko stola u harkanjskom domu kulture. Naravno, nije izostala zajednička molitva i pjesma.

Branka Pavić Blažetin

Šikloški hrvatski Božićni koncert

U sklopu predblagdanskih prigodnih programa 12. prosinca 2019. godine u organizaciji Hrvatske samouprave grada Šikloša održan je tradicionalni Božićni koncert. U glazbenom su programu sudjelovali učenici Osnovne škole „Dorottya Kanizsai“, polaznici kružoka hrvatskoga jezika i puhački orkestar šikloške Glazbene škole te gimnazijalci Hrvatskog obrazovnog centra Miroslava Krleže. Uzvanici su mogli poslušati poznate božićne pjesme na engleskom, mađarskom i hrvatskom jeziku, i to popraćeno raznim glazbalima, flautom, rogom, trubom, klarinetom i saksofonom. Pozivu su se odazvali gradonačelnik Gábor Riegl i dogradonačelnik Tamás Mojzes te zastupnici mjesnih i manjinskih samouprava. Ovim putem zahvaljujemo svim gostima, učenicima i njihovim profesorima (Anita Honfi-Galambosi, Eszter Huszár, Zsófia Oláh, Marta Rohonczy-Sándorka, Anikó Szily-Molnár, Gergő Kovács, Norbert Márki, Sándor Szőke,) na trudu i zalaganju.

Tímea B.

Bogatstvo...

Katolkinje davnih godina

Javna tribina Hrvatske samouprave grada Budimpešte, Hrvatske samouprave Novoga Budima, II. i XII. okruga

U prostorijama galerije „Hegyvidék“ 7. prosinca 2019. godine održana je Javna tribina Hrvatske samouprave grada Budimpešte, Hrvatske samouprave Novoga Budima, II. i XII. okruga. Godišnje po jedan takav skup zakonska je obveza samouprava. Nakon tribine upriličena je Hrvatska večer na kojoj su nastupili budimpeštanska Hrvatska izvorna folklorna skupina i scenski umjetnik, predsjednik Hrvatske samouprave grada Budimpešte Stipan Đurić.

U ime Hrvatske samouprave grada Budimpešte i Hrvatske narodno-sne samouprave XII. okruga okupljenima na hrvatskom i mađarskom jeziku obratio se predsjednik obje Hrvatske samouprave Stipan Đurić. Podsjetimo saziv Hrvatske samouprave grada Budimpešte je ovaj: predsjednik Stipan Đurić, zamjenica predsjednika Anica Petreš Németh, vijećnici: dr. Veronika Drajkó, Ana Gojtan, Mira Horvat, Branko Kovač i dr. Dinko Šokčević, a saziv Hrvatske samouprave XII. okruga: predsjednik Stipan Đurić, zamjenica predsjednika Marijana Mandić te vijećnik Atila Pijuković.

Zatim je predsjednik Đurić ustanovio da sastanak ima kvorum, izglasovan je dnevni red s jednom točkom: javna tribina, te su izabrani zapisničari: Marijana Mandić i Branko Kovač.

Kako je predsjednik Đurić kazao, godinu dana je prošlo od lanjske javne tribine, a od tada je došlo do promjena, naime izabran je i na čelo Hrvatske samouprave grada Budimpešte. Zahvalio je biračima što su izašli na izbore i glasovali na vijećnike hrvatskih narodnosnih samouprava u Budimpešti. Kao plan petogodišnjeg mandata naglasio je da svakako želi da se provede radni plan samouprava te da uz hrvatski folklor, običaje, kulturu i jezik budu priredbe drugačijeg značaja. Za ostvarenje planova tražio je pomoć i vijećnika i ostalih nazočnih. U svom izvješću o lanjskome radu Hrvatske samouprave grada Budimpešte naveo je redoviti Hrvatski bal, gostovanje na Riječkom karnevalu, ili putovanje u Hrvatsku, ali bilo je priredaba koje su zajednički organizirane s drugim hrvatskim samoupravama, primjerice Međunarodni nogometni turnir „Stipan Pančić“. Kupnjom ulaznica na predstavu pečuskoga Hrvatskog kazališta „Povratak Filipa Latinovicza“ na Festivalu Jelen/Lét omogućili su brojnim Hrvatima pogledati ovaj kazališni komad, a također i njihovu nazočnost na državnom Danu Hrvata u Baji, podupirali su i organizirali kazališnu predstavu „Bonton“ Kristijana Urgine u HOŠIG-u, priređen je i prijam u čast dobitnika Nagrade „Jaroslav Šidak“ za stranoga povjesničara dr. Dinka Šokčevića, te su bili na mnogim priredbama. Među planovima isticao je sudjelovanje na pokladnim veseljima Hrvata, primjerice u Baji na starom običaju Hrvata Bunjevaca. Bivša predsjednica Hrvatske samouprave grada Budimpešte Anica Petreš Németh zahvalila je na dosadašnjem radu vijećnicima, te je naglasila da je tijekom svoga mandata uvijek svakoga pozivala na suradnju. Izrazila je svoje žaljenje zbog niskoga broja registriranih Hrvata na popisu hrvatski birača u Budimpešti, i zbog toga mnogi nas shvaćaju neozbiljnim jer smatraju da nije

Nastup Hrvatske izvorne folklorne skupine

brojna hrvatska zajednica u mađarskome glavnom gradu. „Croatica svake godine dobije potporu od Hrvatske državne samouprave, ali nikada nisu nas budimpeštanske Hrvatice kao samoupravu pitali na što bismo mi trošili. Što bi bilo dobro i da zajedno planiramo (...) Suradnja s Fakultetom nije samo takva da mi tko napiše pismo da pomognemo da se objavi neka knjiga, to tako obično ne ide.“ – reče među ostalom bivša predsjednica. Smatra da znatno je 'bolje' ako se slože budimpeštanski Hrvati, i da usredotoče svoje programe. I pri kraju posebno je za-

hvalila Eržiki Filipović, koja je tijekom dvadeset godina pomagala njezin rad u Hrvatskoj samoupravi Novoga Budima i, ne u posljednjem redu, i Ibiki. U ime Hrvatske samouprave Staroga Budima nazočne je pozdravio novoizabrani predsjednik dr. Dinko Šokčević. Predsjednikova je zamjenica Anica Petreš Németh, a vijećnik Ildika Vidak. Potom je za ovjerovatelja zapisnika predložio Ildiku Vidak, što su vijećnici prihvatili, te je zahvalio na radu bivših zastupnika. Samouprava kojoj je naču tijesno surađuje s Hrvatskom samoupravom grada Budimpešte, Hrvatskom samoupravom XII. okruga i HOŠIG-om, te odličnu partnersku vezu s gradom Trogirom. Izaslanstvo je grada čest gost ili sudionik priredaba okruga, a također i stručno putovanje je organizirano u taj grad. Govoreći o planovima, također je spomenuo sudjelovanje na pokladnom veselju u Baji, koje će biti 22. veljače 2020., naveo je i predstavljanja na hrvatskom jeziku o zajedničkoj hrvatsko-mađarskoj povijesti, književnosti i kulturi. Predavanja će održati pozvani gosti, stručnjaci iz Zagreba i Regensburga te dr. Dinko Šokčević, tako i gostovanje vrsnoga hrvatskog orguljaša u Budimpešti, predstavljanje knjiga, Dan hrvatske mladeži zajedno s Hrvatskom samoupravom grada Budimpešte, hodočašće također s ostalim Hrvatskim samoupravama i nastavak suradnje s Trogirom. Predsjednica Hrvatske samouprave II. okruga Bea Letenjei govorila je da su imali i neke poteškoće glede svoga rada, ali su nastavili svoju tradiciju pa su podupirali HOŠIG, i sudjelovali na priredbama narodnosnog značaja Samouprave II. okruga. Predstavila je zastupnike Samouprave Adama Kovača i Floru Sabo, te je dodala kako žele nastaviti suradnju s drugim našim samoupravama u Budimpešti.

Na Hrvatskoj su večeri nastupili Hrvatska izvorna folklorna skupina i Stipan Đurić, scenski umjetnik, predsjednik Hrvatske samouprave grada Budimpešte i XII. okruga.

k. g.

Koljnofskim valcerom započeta gradišćanska balska sezona

Koljnofsko hrvatsko društvo prethoditi u priredjenju Hrvatskoga bala na cijelom području Gradišća, nije moguće. Tako se je i ljetos balska sezona Gradišćanskih Hrvatov započeta s koljnofskim valcerom, 11. januara, u subotu, uvečer u restoranu Tercia. Nije ovo samo uži krug ljudi ki se kanu jednu noć dobro zabavljati na hrvatsku muziku, malo se pominati i veseliti se u ugodnoj atmosferi, nego redovito dojdju Gradišćanci iz Austrije, prijatelji iz Hrvatske, a obavezno moramo reći i to da ne bi bio ov bal stopostotan u štimungu, ako ne bi jur zašla i vekša delegacija iz partnerske općine Koljnofcev, iz Kiseljaka (BiH), pod peljanjem načelnika Mladena Mišurića Ramljaka.

Koljnofsko kolo na otvaranju bala

Tako Koljnofsko hrvatsko društvo u svojoj povijesti sigurno more još jedan, jur 44. uspješan Hrvatski bal zabilježiti. Pretprošle subote u restoranu Tercia i uz glazbu Pinka-banda kih 170 gostov se je odlično zabavljalo. Je kim je to mali broj, je kim je dosta, ali tribi naglasiti, od toga već ljudi zgusnuti u prostorije restorana ne bi bilo ni moguće, ni zdravo, ni dopušćano. Točno znaju to organizatori, na čelu s Ingom Klemenšić, ka na uvodu bala pozdravila je sve nazočne i prikadala mikrofon Franji Grubiću, predsjedniku Koljnofskoga hrvatskoga društva i ujedno i načelniku Koljnofa. Za kratkim pogledom u prošlost koljnofskih Hrvatskih balov, koji su se jedno vrime održavali i u Šopronu, zaželjena je dobra i ugodna

Domaćini s časnim gosti

zabava. „Čast mi je pozdraviti vas u trenutku, kada Republika Hrvatska, kao najmladja članica Europske unije, od 1. januara predsjedja Vijećem Europske unije“, je začela svoj svečani govor Vesna Njikoš Peččaj opunomoćena ministrica s Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, ke riči je pravoda sprohodio burni aplauz. Uz najbolje čestitke u ovom novom ljetu upozorila je i mnoštvo veseljakov: „Nemojte nikad zaboraviti svoj divan jezik, svoju rič i svoje jačke! To je vaš identitet, to ste vi!“ Na to su jur plac

prikzeli mjesni tamburaši uz dirigenciju Zoltana Korlatha, dokle Koljnofsko kolo, pod peljanjem Andreje Egrešić i Dore Grubić, predstavilo je najnovije koreografije. „Mi Koljnofci se dilimo i u folkloru. Divičice tancadu, a ditići igradu!“, dodala je još Ingrid Klemenšić ka je dala signal i za prvi valcer tamburašem i Pinka-bandu iz Petrovoga Sela, koji je jur takaj neophodni element ove zabave. Uz ukusnu večeru na tomboli je podijeljeno 150 malih i 15 većih darov. Glavnu nagradu s jednotajednim boravkom u Starigradu, u Panzionu Croatia u

Ta prvi koljnofski valcer

vlasnićtvu Mila Marasovića, dobila je Koljnofka Andrea Egrešić. Drugu atrakciju bala, od Krešimira Matašina ponudjenoga pršuta od 7,79 kilogramov, ljetos su morali raspoloviti József Pete-Pikó i Šandor Grubić ki su najbliže šacali, koliko bi znao miriti ta specija-

Pinka-band, neophodni element ove zabave

litet. Iza polnoći tamburaši i spontani solisti-jačkari su još napravili muziku radosti, a kako su kazaljke zidne ure bižale najpr, s tim bolji je nastao štimung, s tim bolje su se potili tančoši i ležernije uživali u hrvatskoj rezonanciji... *Tiho*

Pavo Gadanji dobitnik županijskoga priznanja

Pavo Gadanji sa suprugom Janom i predsjednikom Skupštine Šomođske županije Norbertom Bíróom

Novoselski Pavo Gadanji, „Majstor narodne umjetnosti“, nedavno je preuzeo još jedno priznanje, koje mu je dodijelila Skupština Šomođske županije za osobit doprinos u njegovanju kulture u županiji. Priznanje „Za istaknute građane Šomođa“ uručio je predsjednik skupštine Norbert Bíró na svečanoj sjednici Dana Šomođske županije.

Na svečanoj urudžbi priznanja nazočni su mogli čuti ukratko o životnom djelu Pave Gadanjija, majstora dudu, gajda, čije sviranje još i dandanas oživi stare melodije podravske Hrvata. Čika Pavo rođen je u Novom Selu, od 60-ih godina prošlog stoljeća započeo je izrađivati dudu s četiri pisnih dudu, a na njima je svirao već odavno. Do sada je izradio gotovo 50 glazbala s mijehom, „cucaka“, u tome mu je pomogla i njegova stolarska struka. Tijekom godina usavršio je izradbu, a u sviranju mu nikad nije bilo premca. Pavo Gadanji posljednji je hrvatski svirač sviraljka s mijehom na ovim prostorima, koji je izradbu i sviranje dudu naučio još od svojih predaka. U budimpeštanskom Etnografskom muzeju u inventuri čuvaju „Gadanjijevu dudu“, ali njegove dudu mogu se pronaći i u zagrebačkom Etnografskom muzeju, u mohačkom Bazičnom muzeju južnih Slavena „Dorottya Kanizsai“, odnosno u zapadnoeuropskoj riznici. Na njegov je poticaj 2003. godine pokrenut Novoselski vokalni sastav „Vunenaš“. Nositelj je mnogobrojnih priznanja i odličja, počasni je građanin Novoga Sela. Na poticaj Mađarske akademije znanosti, 2017. godine o njemu je snimljen dokumentarni film. Premda zbog zdravstvenih razloga više ne izrađuje dudu, čika Pavo još uvijek rado uzme u ruke glazbala i svira na njima, ako treba, uči djecu u dječjim kampovima, nastupa u okolnim mjestima.

Čiki Pavi iskreno čestitamo za još jedno priznanje i želimo mu zdravlja, da još dugo čujemo njegovu jedinstvenu glazbu na „Gadanjijevoj dudi“, koja je nazvana upravo po njemu.

-mcc-

Barčanski hrvatski bal

KOJI ĆE SE ODRŽATI

25. siječnja 2020.
(SUBOTA)
S POČETKOM OD 19 SATI

U BARČI
U AULI GIMNAZIJE SZÉCHENYI FERENC
(Barča, Tavasz u. 3.)

NASTUPAJU:
Benjamin Erdelji
BARČANSKI KUD PODRAVINA

SVIRAJU:
ORKESTAR VIZIN
ORKESTAR MIKIJA MUSIĆA

POKROVITELJI PROGRAMA SU:

BARČANSKA HRVATSKA
SAMOUPRAVA
HRVATSKA SAMOUPRAVA
ŽUPANIJE ŠOMOĐ
ZAJEDNICA PODRAVSKIH HRVATA
SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ
KUD PODRAVINA

VRIJEDNE TOMBOLE!

U ime šeljinske Hrvatske
Samouprave

srdačno Vas pozivamo na
tradicionalni **HRVATSKI BAL**,
koji će se održati

**8. veljače 2020. godine u
školskoj blagovaonici
početkom u 19 sati.**

Program:

19 sati: doček gostiju

20 sati: večera

Bal do zore

Svira: Podravka band

FOK

Hrvatska samouprava toga naselja povodom dočeka proljeća priredit će čajanku, koja će se održati 25. siječnja 2020. u 15 sati, u mjesnom domu kulture. Kako organizator najavljuje, bit će pečenja slanina i kušanje kuhanoga vina.

Mala stranica

Kako napokon krenuti s redovitim vježbama?

Mnogima je vježbanje jedna od novogodišnjih odluka, no često za tjedan dana odustaju. Evo, nekoliko savjeta i zamisli kako krenuti.

• Pronađite motivaciju

Motivacija bi vas trebala potaknuti da krenete vježbati, ali ne iz razloga jer imate loše mišljenje o svome tijelu, nego zato što želite napraviti nešto dobro za sebe što će vas gurati dalje.

• Pozitivan stav

Ovo je zapravo razlog zašto krenuti i važno ga je izgraditi već na samom početku, inače će vježbanje biti muka. Lakše je zajedno, pa dobro je ako počnete s prijateljicom ili prijateljem.

• Budite realistički

Krenuti vježbati možda zvuči kao neka iznimno velika životna odluka, ali to stvarno ne mora značiti da se vaš život drastično mijenja. Kada pred sebe stavimo preveliki cilj, znatno je teže krenuti, stoga je mnogo bolje krenuti malo po malo, sa sitnim izazovima svaki dan. Također, nerealno je očekivati goleme pomake u kratkom roku.

• Pratite napredak

Kažu da nakon prva dva tjedna počnete osjećati promjenu, nakon četiri tjedna ćete vidjeti napredak, a nakon osam tjedana će svima biti očito.

• Pronađite ono što volite

Svako je kretanje dobro, nitko ne kaže da se pod aktivnost ubraja samo teretana ili vježbe pri kojima ćemo se oznojiti kao da smo izašli iz saune. Male su promjene u svakodnevnom navikama već nekakav pomak kojega dan prije nije bilo.

DORUKA TJEDNA

Velike stvari počinju malim koracima!

Dan mađarske kulture

Diljem naše zemlje 22. siječnja obilježavaju se svečanosti Dana mađarske kulture. Zapravo, to je dan nastanka današnje mađarske Himne koju je napisao Ferenc Kölcsey 22. siječnja 1823. Dva desetljeća poslije uglazbio ju je Ferenc Erkel, a od 1848./49. ona se smatra nacionalnim simbolom. Nakon društvenih promjena u Mađarskoj, od 1989. godine dan nastanka mađarske Himne postao je Danom mađarske kulture.

Zimska osmosmjerka

S	K	I	J	E	Z	A	D	N	U	B	
N	O	G	R	I	J	E	V	I	L	M	
I	N	R	E	P	D	E	L	A	I	S	
J	D	U	K	R	A	S	G	K	V	E	
E	A	D	L	J	A	R	D	Č	Z	O	A
G	L	E	A	Z	A	A	I	A	G	E	
D	G	Ć	Z	N	O	R	Z	R	A	K	
S	A	I	I	I	T	O	M	M	R	N	J
Š	M	Ž	L	C	I	V	E	S	T	A	
A	L	O	K	I	N	I	T	E	V	S	
L	A	B	E	C	I	V	A	K	U	R	

Pronađi u osmosmjerki ove riječi.

SKUJE	DAROVI	ŠAL	VESTA	KLIZALJKE
SNIJEG	SVETI NIKOLA	RUKAVICE	ZRAK	GLADNO
ZIMA	BUNDA	BAL	TRAGOVI	UKRAS
BOŽIĆ	SANJKE	ČIZME	OGRUJEV	MRAZ
BLAGDANI	PRAZNICI	MAGLA	GRUDE	LED

Rješenje: _____

Ako ispravno rješite osmosmjerku, preostala slova daju rješenje osmosmjerke, koje je vezano uz zimu.

Osamnaest godina neprekidne suradnje Serdahela i Zadra

Nijedna godina nije izostala od prvog dolaska studenata Zadarskoga sveučilišta u serdahelsku Osnovnu školu „Katarina Zrinski“, a ove je jeseni to bio već osamnaesti put. Isto toliko puta su i učenici serdahelske ustanove tjedan dana ljetovali u Zadru. Tijekom tih godina gotovo 360 studenata za izobrazbu učitelja hospitiralo je i održavalo praktične vježbe u serdahelskoj ustanovi, a isto toliko djece se kupalo na Jadranskom moru, te upoznavalo s ljepotama matične domovine.

Druženje studenata i djece

Da bi se ova suradnja održala, potrebna je složenost i volja mnogih partnera, u ovom slučaju s jedne strane volja i financijska potpora Zadarskoga sveučilišta, a s druge strane volja serdahelske Seoske i Hrvatske samouprave, koje već niz godina znatnim sredstvima potpomažu suradnju radi očuvanja hrvatskoga jezika, a u zadnje vrijeme pomoć pruža i Serdahelska župa i hrvatske samouprave okolnih naselja iz kojih učenici pohađaju serdahelsku školu. Svake je godine posebno veselje kada buduće učiteljice iz matične domovine borave u toj pomurskoj školi, toga tjedna češće se čuje hrvatska riječ i na hodnicima ustanove, djeci je posebno drago što uspiju ponešto zapitati i studenticama odgovoriti na hrvatskome jeziku. Svi partneri znaju da u učenju jezika saobraćaj, komunikacija je od iznimne važnosti, upravo zbog toga mnogi rado potpomažu ovu suradnju. Suradnja dviju ustanova započela je još 2002. godine pod ravnateljstvom Jolanke Tišler, to je nastavila i sljedeća ravnateljica Marija Bišković Tišler, a ove je godine također ostvareno gostovanje studentica za vrijeme Žolta Trojka, koji zasada obnaša dužnost ravnatelja serdahelske ustanove. S hrvatske je strane „motor“ suradnje već 18 godina dr. Smiljana Zrilić, redovita profesorica Zadarskoga sveučilišta, koja iz godine u godinu nudi i stručnu pomoć nastavnicima serdahelske škole, održi predavanja na neku aktualnu temu i pomaže im stručnim materijalima. Tjedan gostovanja studenata ostvaruje se po uhdanome programu, studentice svaki dan održe sate u svim razredima, kako bi djeca imala mogućnost vježbanja jezika, pripremaju se s mnoštvom nastavnih pomagala, a druženje se mnogoput nastavlja i za vrijeme izvannastavnih aktivnosti. S obzirom da se u suradnju uključila i Serdahelska župa, studentice su s profesoricom pomogle i u učenju molitava na listopadskim litanijama, pa su tako tijekom tjedna posjetili crkvu, gdje ih je mjesni župnik István Marton posebno pozdravio i ukratko predstavio im župu. Serdahelski su vjernici skupa molili kronicu sa zadarskim gostima, a profesorici i mentorici dr. Smiljani Zrilić posebno zahvalili na usklađivanju te izvrsne suradnje. Druženje će se nastaviti tijekom ljeta kada će učenici 7.

razreda serdahelske škole s dvije učiteljice ljetovati u Zadru i biti smješteni u tamošnjemu studentskom domu.

Beta

POMURSKI HRVATSKI BAL MURAMENTI HORVÁT BÁL

1. veljače 2020.
19:00
Restoran István
Sormás

2020. február 1.
19:00
István Fogadó
Sormás

GLAZBA • ZENE
Koprive & Sumartonski Lepi Dečki

CIJENA ULAZNICE S VEČEROM • BELÉPŐJEGY VACSORÁVAL
6500 Ft

Na tomboli vrijedne nagrade! Értékes tombola ajándékok!

Daljnje informacije na sljedećim dostupnostima: További információk a következő elérhetőségeken:

+36 30 215 9850 zavodblazetin@gmail.com +36 30 215 9850 zavodblazetin@gmail.com

SRDAČNO VAS ČEKAMO!
SZERETETTEL VÁRUNK MINDEN KEDVES ÉRDEKLŐDŐT!

Druženje oko lovne gastronomije

U organizaciji Lovačke, kulturne i gastronomske udruge pečuško-baranjskih Hrvata, 23. studenoga upriličeno je druženje u kukinjskom domu kulture. Lovci Hrvati već se desetljećima druže i izvan okvira bilo koje udruge, a mnogi od njih su i članovi neke od brojnih lovačkih udruga u Baranjskoj županiji, pa i njihovi predsjednici. Jedan od njih je i Đuro Kadija koji je svoju strast prema lovu i druženju uvijek njegovao i kroz veze s drugim lovcima Hrvatima i s brojnim udrugama u Hrvatskoj, posebice u Osječko-baranjskoj županiji, dapače bio jedan od poticatelja utemeljenja Lovačke, kulturne i gastronomske udruge pečuško-baranjskih Hrvata, čiji je sadašnji predsjednik Franjo Barić.

Druženju u Kukinju odazvao se i generalni konzul Drago Horvat sa suprugom te Tomislav Nikolić, član Predsjedništva županijskoga lovačkog saveza Osječko-baranjske županije. Na kukinjskom je druženju bilo četrdesetak osoba od čega članovi i njihove obitelji uz uzvanike. Kako kaže Franjo Barić, Udruga broji 25 uz pet počasnih članova i obavlja brojne aktivnosti, a najponosniji su na dječji kamp održan na Papuku. Upravo rade na natječajima kako bi dobili sredstva za dva dječja kampa, škola u šumi što kane prirediti 2021. godine u suradnji s Hrvatskim šumama i Hrvatskim državnim lovačkim savezom. Smatraju jako važnim druženje članova Udruge s lovačkim društvima u Hrvatskoj, gdje ima šezdesetak tisuća registriranih lovaca, a sudjeluju i na priredbama lovačkoga društva Baranjske županije. Osnovni su ciljevi Udruge bavljenje kulturom i lovnom gastronomijom, a ne lovom. Tako je i ovom zgodom okupljene uz večeru zabavljao i orkestar sastavljen za ovu prigodu. *B.P.B.*

Obiteljski dan u Poganu

U organizaciji poganske Hrvatske samouprave, u tom je selu 15. prosinca kod mjesne Seoske kuće i u njoj organiziran Adventski obiteljski dan. Predsjednica Hrvatske samouprave Aga Dragovac te zastupnici Tomo Stanić i Mišo Kovač pobrinuli su se za bogati program koji je obradovao okupljene. Nudilo se kuhano vino, vrući čaj, jela s prepunoga hrvatskog božićnog stola, a za ručak se pobrinuo poznati Zoltán Kosztolányi. Programi su počeli u prijedopodnevnom satima prilagođeni najmlađima, a potom je slijedio nastup mohačkog KUD-a Zora te plesačnica uz mohački Orkestar Poklade. Preljepi dan nudio je prosinačku ljepotu u punom sjaju te ljepotu sela Pogana i bogatstvo njegove hrvatske adventske priče. *Branka Pavić Blažetin*

FOTO: WWW.POGANY.HU

Misijski križ u Pomurju

Tijekom jeseni u nekim je pomurskim naseljima održano više dvojezičnih vjerskih programa, a među njima bili su i dvodnevni vezani uz Misijski križ mađarskih svetaca koji je u letinjski župni okrug, kamo pripadaju i pet hrvatskih pomurskih naselja, stigao 26. studenoga u letinjski dekanat.

Misijski križ od 2018. godine putuje u Karpatskom bazenu, kako bi na taj način pripremao vjernike na 52. Međunarodni euharistijski kongres koji će se održati u Budimpešti u 2020. godini. U čast Križa prvi je dan održana liturgija za njegovo primanje koju je predvodio letinjski mjesni župnik Géza Aigner, a uvečer na molitvenim satima vjernici su mogli odati počast Križu i misiji. Na molitvenom satu su sudjelovali i djeca iz hrvatskih pomurskih naselja s vodstvom vjeroučiteljice Agice Prosenjak. Sumartonska su djeca prikazala kratak igrokaz iz života svetog Martina. Na večernjoj je svetoj misi Marija Prosenjak na hrvatskom jeziku čitala čitanje, a misu je predvodio István Marton, dekan letinjskog dekanata. Sumartonski članovi vjerske

Serdahelska djeca pred Misijskim križem

skupine „Razapeta duga“, pod vodstvom Beate Hason, na molitvenoj uri su se molili i pjevali na hrvatskom i mađarskom jeziku.

- beta -

Pavo Kuštra (1945. – 2019.)

Pavo Kuštra rođen je 25. ožujka 1945. godine u hrvatskoj obitelji u Martincima, od oca Ive Kuštre i majke Kate Gojak, koji su uz Pavu odgojili kćer Matiju i sina Belu. Nakon završene osnovne škole u rod-

nome mjestu, gimnaziju nastavlja kod Franjevacu u Ostrogonu, gdje je i maturirao. U Juri je diplomirao na tamošnjem Agronomskom fakultetu. Neko je vrijeme u početku radio i kao agronom u starinskoj zadruzi. Kažu oni koji se sjećaju da je izrazito volio životinje i na konju je obilazio podravske oranice. Bavio se poljoprivredom i stočarstvom, posljednjih desetljeća života kao poduzetnik. Imao je uzorno imanje od 200 hektara u Csatahelyu, nedaleko od Petrede (Nagygyeőrfő). Bio je jedan od utemeljitelja i aktivan član udruge Zemaljsko društvo hrvatsko-mađarskog prijateljstva. Zadnjih je godina sa suprugom Erikom Reinis Kuštra živio u Sigetu. Nenadna smrt zadesila ga je 17. prosinca 2019. godine. Pokopan je na Turbetskome groblju u Sigetu, 3. siječnja 2020. godine.

Iza njega ostala je ožalošćena supruga Erika. Prva mu je supruga rano preminula, ostao je udovac s troje djece. Ožalošćena supruga Erika, dvije kćeri i sin te desetero unučadi ostali su bez muža, oca i djeda. Uvijek je govorio da je ponosan na svoje unuke. Bio je izuzetno topao čovjek, vjernik i ponosan Hrvat. Na vječni počinak uz rodbinu ispratio ga je velik broj prijatelja i poslovnih partnera iz Hrvatske i Mađarske, uz pratnju pjesme „Krist na žalu“, pjevane na hrvatskom jeziku.

Branka Pavić Blažetin

PEČUH

U Hrvatskome klubu Augusta Šenoae 19. prosinca otvorena je Fotoizložba o Vukovaru pečuskoga glavnog arhitekta Zsolta Szécsija. Izložbu je otvorio generalni konzul Drago Horvat, a uz njega pozdravne riječi uputio je i sociolog Ivica Đurok.

KEMLJA

Zastupnici mjesne Hrvatske samouprave srdačno vas pozivaju na tradicionalni Hrvatski bal, 1. februara, u subotu, u kemljanski Dom kulture. Goste čekaju od 19 uri, bal otvaraju domaće kulturne grupe. Svira Balance band. Vridne tombole i odlična zabava čekaju vas!

BUDIMPEŠTA

Eržebetvaroška Hrvatska samouprava i Hrvatska samouprava XV. okruga priređuju Dobrotvorni bal koji će biti 7. veljače 2020., s početkom od 18.30 u prostorijama Općeprosjetnog središta „Csokonai“ (XV. okrug, Eötvös u. 64). Od 20 sati je večera, a na balu svira sastav Orašje. Ulaznica je s večerom 3500 Ft, bez večere 2000 Ft, a ulaznica je potpore 1500 Ft. Ulaznice se mogu nabaviti kod Katice Benčik 06 30 200 3919, Žuže Kuzme 06 30 283 1488 ili Viktorije Kettinger 06 70 674 5599.

MOHAČ

Orkestar „Poklade“ 24. siječnja organizira već redovitu plesačnicu koja će se održati u Kući „Dunav“, s početkom u 20 sati.

ČAVOLJ

Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, Kulturni centar bačkih Hrvata i Hrvatska samouprava sela Čavolja suorganiziraju tribinu na temu Nakladništvo podunavskih Hrvata (Bunjevaca i Šokaca). Sudjeluju ravnatelj ZZHM-a Stjepan Blažetin i suradnik Silvestar Balić. Tribina će se održati u čavoljskoj knjižnici (Ulica Jánosa Aranya br. 25), s početkom u 17.30. Dodajmo da se ove godine obilježava 150. obljetnica pokretanja Antunovićevih Bunjevačkih i šokačkih novina (prvi je broj izašao 19. ožujka 1870. godine).